

Odbiornik radiowy Krokus

AUTOR / WYTWÓRCA

CZAS I MIEJSCE

Czas powstania:

1965 - 1966

Miejsce powstania:

Dzierżoniów, Polska

DANE TECHNICZNE

Wymiary:

wys.: 180 mm, sze.: 275 mm, gł.: 80 mm

Materiał:

Technika:

PRAWA

Właściciel obiektu: Muzeum Inżynierii i

Techniki. Wizerunki cyfrowe i metadane

obektu: domena publiczna. Opis

kontekstowy: licencja CC BY-NC-SA 3.0 PL

(Uznanie autorstwa - Użycie niekomercyjne -

Na tych samych warunkach 3.0 Polska).

POZOSTAŁE INFORMACJE

MIM 1651/V/392

SŁOWA KLUCZOWE

urządzenia mobilne, ulica, turystyka,

transport indywidualny, sprzęt RTV,

samochód osobowy, radio, przemysł, PRL,

odtworzenie dźwięku, muzyka, nagłośnienie,

komunikacja, fale radiowe, elektronika,
dźwięk, czas wolny, analogowy

OPIS

Odbiornik radiowy Krokus typ 10501 był produkowany w 1965 roku przez Zakłady Radiowe Dora w Dzierżonowie. To jedna z pierwszych, rodzimych konstrukcji wykorzystujących tranzystory i płytkę drukowaną jako komponenty układu elektrycznego. To zasilana sieciowo prądem stałym lub, w razie potrzeby, działająca na baterie superheterodyna wyposażona w osiem tranzystorów i dwie diody germanowe. Wewnątrz obudowy mieści się wbudowana antena ferrytowa oraz głośnik Tonsil GD 12,5/15FW. Krokus jest przeznaczony do odbioru fal radiowych w zakresie długim, średnim i krótkim z jednoczesnym wykorzystaniem modulacji amplitudy (AM). Urządzenie było pierwszym, polskim, przenośnym odbiornikiem tranzystorowym, które oferowało możliwość odbioru fal w zakresie krótkim. Krokus był też odbiornikiem wielofunkcyjnym, który zaprojektowano z myślą o użytku turystycznym lub domowym. To także pierwszy, polski radioodbiornik przeznaczony do wykorzystania w pojazdach osobowych. Aby urządzenie mogło zostać zamontowane w samochodzie, skalę, wraz z dwoma pokrętkami i trzema klawiszowymi przełącznikami regulacji, umieszczono w górnej ścianie obudowy. Dodatkowo odbiornik wyposażono w gniazdo anteny samochodowej oraz złącze wielostykowe. Przymocowany do korpusu, odpinany uchwyt pozwala na przenoszenie i wygodne podparcie odbiornika w pozycji poziomej. By podpiąć w tej pozycji krokusa pod deską rozdzielczą samochodów Warszawa, Syrena, Trabant, Octavia lub Wartburg, należy użyć specjalnych uchwytów montażowych sprzedawanych wraz z odbiornikiem. Omawiany egzemplarz krokusa jest nietypowy. Najprawdopodobniej został zmontowany amatorsko z części dostępnych w sieci sklepów Biura Obrotu Maszynami i Surowcami (BOMIS). Przedsiębiorstwo to zajmowało się pośrednictwem w handlu, a także zbytem hurtowym i detalicznym towarów oraz części niepełnowartościowych, pochodzących ze zwrotów lub z zapasów magazynowych. Sprzedawane podzespoły elektroniczne pochodziły najczęściej z reklamacji lub nie spełniały przewidzianych norm. O tym, że prezentowany odbiornik może pochodzić z takiego źródła, świadczy obecność pieczęci „brak” na agregacie strojeniowym, brak gniazda antenowego (przy pozostawionym na nie otworze w obudowie), a także wykonane amatorsko: pojemnik na baterie i przełącznik zakresów. Do samodzielnych prób konstruktorskich zachęcał nie tylko system szkolnictwa technicznego PRL, lecz także czasopisma takie jak młodzieżowy „Młody Technik” albo hobbystyczny „Radioamator i Krótkofalowiec”, w którym drukowano schematy konstrukcyjne. Dla popularyzacji techniki i wynalazczej zaradności w warunkach gospodarki niedoboru niemałe znaczenie miał również program telewizyjny „Zrób to sam” nadawany nieprzerwanie w latach 1959- 1983. Opracowanie: Filip Wróblewski